

Aan:
H. Keller (PvdD)

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

DATUM 19-3-2019
NUMMER 81E7E78C
UW BRIEF VAN 4-2-2019
UW NUMMER 81E69825
BIJLAGE Geen

DOMEIN LFO
REFERENTIE M. Blomsma
DOORKIESNUMMER +31 30 258 34 18
E-MAILADRES Mark.blomsma@provincie-utrecht.nl
ONDERWERP BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN
Verdwijning van bosgebied

Geachte mevrouw Keller,

Toelichting:

Naar aanleiding van het artikel 'Zware kritiek van oud-directeur Staatsbosbeheer op houtkap' van 2 februari 2018 in lokale nieuwsbladen heeft u onderstaande vragen gesteld. Het artikel en de vragen gaan in op de reactie van oud-directeur van Staatsbosbeheer Frits van Beusekom op enkele gerelateerde artikelen, op het houthoogstbeleid van Staatsbosbeheer en specifiek op recente werkzaamheden bij de Boswachterij de Amerongse Berg. Middels deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1. Kent u het bericht 'Zware kritiek van oud-directeur Staatsbosbeheer op houtkap' dat is op 2 februari is gepubliceerd?

Antwoord:

Ja, wij hebben van het artikel kennis genomen.

2. Kunt u aangeven of er een ontheffing vanuit de provincie Utrecht was vereist voor de werkzaamheden die uitgevoerd zijn - en gaan worden - bij de Utrechtse Heuvelrug, Austerlitz en de Boswachterij de Amerongse Berg?

Antwoord:

Nee, er was geen nieuwe ontheffing nodig, omdat gewerkt werd conform een nog geldende ontheffing en gedragscode. Staatsbosbeheer (hierna SBB) heeft een ontheffing ontvangen van het Rijk op basis van de destijds geldende Boswet. Met in werking treden van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) is de bevoegdheid overgegaan naar de provincie. De ontheffing is conform overgangsrecht in de Wnb nog steeds van kracht. Op basis van deze ontheffing moet SBB jaarlijks een overzicht sturen van de vellingen die in het jaar ervoor hebben plaats gevonden. De provincie heeft in 2018 afspraken met SBB gemaakt dat deze overzichten niet alleen naar RVO worden gestuurd, maar ook aan de provincie worden geleverd. Overigens geldt voor SBB wel de reguliere herplantplicht. Daarnaast is de provincie in 2018 het gesprek met SBB aangegaan om in 2019 de geldende ontheffing in te trekken en een

nieuwe ontheffing te verlenen conform de geldende voorwaarden zoals opgenomen in de provinciale Beleidsregels natuur en landschap (Bnl). Het verlenen van een nieuwe ontheffing geeft de provincie de kans meer sturing te geven op het beschermen van bijzondere en waardevolle oude boskernen. Ten aanzien van de bescherming van soorten kan er sprake zijn van ontheffingsplicht indien zich in te vellen opstanden beschermde soorten bevinden. SBB werkt echter conform de 'Gedragscode bosbeheer 2010-2017' waarvan de werking door RVO verlengd is. Werken middels deze gedragscode voorkomt schadelijke effecten op beschermde soorten en voorkomt daarmee ook ontheffingsplicht in het kader van de Wnb, onderdeel soortenbescherming.

3. Als een ontheffing was vereist, kunt u met zekerheid bevestigen dat de werkzaamheden volgens de wettelijk geldende normen voor duurzaam bosbeheer zijn uitgevoerd?

Antwoord:

Indien gewerkt wordt conform de geldende ontheffing en de gedragscode is geen verdere ontheffing vereist. Er zijn geen concrete aanwijzingen dat niet volgens de wettelijke normen is gewerkt. SBB is een professionele organisatie met ruime ervaring in bosbeheer en de bijbehorende wet- en regelgeving. Wat betreft duurzaamheid wordt door SBB verwezen naar het FSC-keurmerk waaraan zij voldoen. Alle boswerkzaamheden van SBB worden binnen dit keurmerk uitgevoerd.

4. Kunt u aangeven op welke wijze en door wie wordt getoetst of werkzaamheden volgens de wettelijk geldende normen voor duurzaam bosbeheer zijn uitgevoerd?

Antwoord:

De RUD Utrecht is namens ons gemandateerd om toezicht en handhaving uit te voeren in het kader van de Wnb. De RUD Utrecht heeft daarmee mandaat te controleren of vellingen door SBB worden uitgevoerd conform de beperkingen die zijn opgenomen in de geldende ontheffing aangaande houtopstanden en conform de 'Gedragscode bosbeheer 2010-2017'. De restricties in de geldende ontheffing zijn beperkt, en daarmee ook de mogelijkheden en noodzaak om hier toezicht op te houden. De gedragscode biedt wel meer mogelijkheden voor toezicht. Controle vindt plaats in het veld. Daarnaast vinden specifiek ten aanzien van duurzaamheid controles plaats door FSC, zie antwoord onder 3.

5. In het geval u niet met zekerheid kunt bevestigen dat de werkzaamheden in bosrijke gebieden op Utrechtse provinciale gronden volgens de wettelijk geldende normen voor duurzaam bosbeheer zijn uitgevoerd, kunt u uitleggen waarom niet?

Antwoord:

Naar aanleiding van de interviews en deze vragen heeft de RUD Utrecht op 14 februari jl. een controle uitgevoerd ter plaatse. De controle was zowel administratief, waarbij quickscans ten aanzien van soorten zijn ingezien evenals beheerplannen en beleidsstukken, als ook ter plaatse van de genoemde vellingen van 2 ha. Aangetoond is dat voor alle vellingen een controle ter plaatse door een ecologisch expert plaats vindt en dat bijzondere soorten en verblijfplaatsen in kaart worden gebracht. Wel bleek dat het overzicht van vellingen voor het jaar 2018 nog niet was geleverd, maar dit kon op verzoek direct worden overlegd. Voor het overige zijn er geen tekortkomingen geconstateerd. De situatie die in het veld is geconstateerd betrof een jonge, maar zeker niet 'doods' ogende situatie van verscheidene soorten. In de relatief grootschalige vellingen waren door SBB kleinere eenheden van verschillende boomsoorten niet geveld om nu en op termijn structuurvariatie te garanderen.

6. Bent u in dat geval bereid opdracht te geven aan (een) onafhankelijke expert(s) tot veldonderzoek en de bevindingen die voormalig directeur van Staatsbosbeheer zegt te hebben gedaan, te toetsen op de geldende wettelijke normen voor duurzaam bosbeheer?

Antwoord:

Dat is niet noodzakelijk, zie antwoord onder 5.

7. Bent u het met ons eens dat met de invoering van de Wet natuurbescherming en de decentralisering van de uitvoer hiervan naar de provincies het onder úw taak en verantwoording valt toe te zien dat de wetgeving wordt nageleefd?

Antwoord:

Ja.

8. Welke gevolgen heeft het en voor wie als blijkt dat de werkzaamheden uitgevoerd door Staatsbosbeheer niet voldoen aan de wettelijk geldende normen voor duurzaam bosbeheer?

Antwoord:

Indien bij controle blijkt dat vellingen van SBB niet binnen de reikwijdtes vallen van de geldende ontheffing voor houtopstanden of met name de 'Gedragscode bosbeheer 2010-2017' is de RUD Utrecht bevoegd tot strafrechtelijke dan wel bestuursrechtelijke handhaving.

9. Bent u het met ons eens dat in het geval er verschraling van natuur en kaalslag binnen bosrijke gebieden heeft plaatsgevonden, dit gevolgen heeft voor de fauna en niet bevorderlijk is voor de biodiversiteit, en bovendien haaks staat op het groene & duurzame beleid dat onze provincie en Staatsbosbeheer zelf zegt voor te staan?

Antwoord:

Indien er sprake is van langdurige verschraling en kaalslag kan dit negatieve gevolgen hebben op fauna en biodiversiteit. Vellen conform de 'Gedragscode bosbeheer 2010-2017' en conform FSC keurmerk voorkomt schade aan beschermde diersoorten en garandeert duurzaamheid. Er is dan ook geen sprake van langdurige verschraling of kaalslag. Het oogsten van hout maakt onderdeel uit van regulier bosbeheer. Afhankelijk van bostype en bodemtype kan het wenselijk zijn om grotere, dan wel kleinere vellingen uit te voeren. Grootschaligere kaalslag kan daarbij negatieve effecten hebben op bosminnende soorten, maar juist positieve effecten op andere soorten. Er is met name sprake van ongewenste effecten indien bosgebieden door grootschalige kap gefragmenteerd raken. Fragmentatie is ingevolge de herplantplicht echter altijd van tijdelijke aard en bleek uit de uitgevoerde controle niet aan de orde.

10. Ben u het met ons eens dat de natuur en onderhavige fauna dringend méér bescherming nodig hebben én verdienen gelet op de vele berichtgevingen die naar buiten komen met betrekking tot afnemende biodiversiteit? Zo ja, op welke wijze kunt u deze bescherming beter waarborgen?

Antwoord:

Het geldend wettelijk kader, in combinatie met het beheer door deskundige organisaties, waaronder SBB, wordt in principe afdoende geacht. Conform de Natuurvisie zullen wij een notitie opstellen waarin een weging wordt gemaakt van nut en noodzaak voor het opstellen van een strategisch bos- en houtopstandenbeleid voor onze provincie. Eventueel extra benodigde bescherming van biodiversiteit zal onderdeel uitmaken van deze notitie.

11. Bent u het eens met de uitspraak van Frits van Beusekom dat natuur in Nederland geen kerntaak meer is van de overheid?

Antwoord:

Nee, de kerntaak natuur is met het bestuursakkoord natuur in 2011 tussen Rijk en provincies naar de provincies gedelegeerd en verankerd in de Wnb. Dit bracht nieuwe taken, bevoegd- en verantwoordelijkheden voor de provincies. De Wnb zoekt daarbij de balans tussen benutten, beleven en beschermen. Dit vertrekpunt en de provinciale ambities aangaande natuurbescherming zijn verwoord in de Natuurvisie provincie Utrecht 2017 en de bijbehorende supplementen biodiversiteit en

realisatiestrategie 2018-2027. Deze visie, bijbehorende kaders en supplementen vormen samen met het instrumentarium het uitgangspunt voor de natuurbescherming in onze provincie.

12. Klopt het dat het natuurbosareaal van Boswachterij de Amerongse Berg voor een groot deel is omgezet in productiebos en nog maar een schamele 72 hectare natuurbos beslaat?

Antwoord:

Op de zuidelijke Heuvelrug is 458 hectare (39%) van de totale bosoppervlakte van 1.185 hectare in eigendom van SBB aangewezen als natuurbos met accent natuur. Hiervan ligt 369 hectare in de boswachterij Leersum en 74 hectare in de boswachterij Amerongse Berg. Hierin zijn recent geen wijzigingen aangebracht. Dit omvat onder andere de bossen rond het Leersumse veld, de Wildeman en bosreservaat de Heul. Bij Amerongen gaat het om de Moordkuil en bosreservaat de Galgenberg. Deze bossen zijn aangewezen als natuurbos met accent op natuur vanwege hun ontwikkeling en de samenhang tussen de gebieden. Aanplant van echte productiebossen, waarbij inplant van monocultuur plaats vindt op vaste afstanden, wordt door SBB niet meer toegepast.

13. Heeft Staatsbosbeheer het gezag natuurbos naar eigen inzicht om te zetten naar productiebos? En zo ja, wie ziet er op toe dat dit adequaat gebeurt met het oog op de Ecologische Hoofdstructuur (NNN) en Wet natuurbescherming? Zo nee, op welke wijze en door wie wordt bepaald hoe en óf natuurbos kan worden omgezet in productiebos?

Antwoord:

SBB moet conform de geldende ontheffing houtopstanden haar beleid vastleggen in een beheerplan, dan wel visie. Het Uitwerkingsplan Boswachterij Zuidelijke Heuvelrug 2010-2020 is het vigerende beheerplan. Dit plan is door SBB aan de provincie Utrecht overhandigd. Het vastleggen van de functie 'Natuurbos', evenals uit te voeren maatregelen ten behoeve van natuur, heeft een prominente plaats in dit uitwerkingsplan. Hoewel de provincie geen sturende rol heeft in het opstellen van de beheerplannen door SBB, heeft SBB wel de door ons gewenste extra bescherming voor de meest waardevolle en bijzondere bossen (o.a. oude boskernen) en bosgroeiplaatsen overgenomen in haar beheerplannen.

14. Welke gevolgen heeft het voor (beschermde) diersoorten door wie het onderscheidt productiebos en natuurbos aannemelijk niet zal worden gemaakt, wanneer dit evengoed door diersoorten bewoonde productiebos wordt gekapt?

Antwoord:

Indien leefgebied voor beschermde diersoorten verdwijnt, kan dit gevolgen hebben voor deze soorten. Dit geldt voor ook voor bossoorten. Doordat echter gewerkt wordt conform de gedragscode worden significante gevolgen uitgesloten. Zie ook de antwoorden onder 2 en 5.

15. Is er een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig voor het kappen van productiebos?

Antwoord:

Zolang gewerkt wordt binnen de restricties van de geldende ontheffing voor houtopstanden en de gedragscode is geen aanvullende ontheffing noodzakelijk.

16. Als we bovengenoemde kaalslag in bossen optellen bij de ontbossing in het kader van grote infrastructurele projecten (zoals bij de Westelijke Ontsluiting Amersfoort en de geplande verbreding A27 bij Amelisweerd) deelt u dan de zorgen die oud-directeur van Staatsbosbeheer en onze fractie hebben over de Utrechtse natuur en de dieren die daar leven c.q. volledig afhankelijk van zijn?

Antwoord:

Wij delen de zorgen dat ontbossing kan leiden tot negatieve gevolgen voor de natuur en voor soorten. Daarom is in het Utrechtse beleid bij herbepanting op andere locaties een compensatieverplichting opgenomen met toeslagfactor. Ook zijn bijzondere opstanden, zoals oude boskernen (laatste relict)

van actuele groeiplaatsen van autochtone bomen en struiken) en bosgroeiplaatsen (sinds 1850 onafgebroken boslocatie geweest) extra beschermd. De verwachting is dan ook dat het bosareaal in de provincie minimaal gelijk blijft of zelfs groeit. Naar aanleiding van het rapport van de Randstedelijke Rekenkamer 'Natuurlijk bevoegd' van mei 2017 zullen we dat ook gaan monitoren.

17. Bent u het met ons eens dat wij als de mensen evenzo goed afhankelijk zijn van de natuur voor ons bestaan?

Antwoord:

Ja.

18. Bent u het met ons eens dat om voorgaande redenen de natuur des te meer bescherming verdient, ook in ons eigen belang?

Antwoord:

Ja, zie ook antwoord onder 11.

19. Welke mogelijkheden ziet u voor de provincie om deze kwetsbare en intrinsieke natuurwaarden beter te beschermen?

Antwoord:

In de notitie aangaande nut en noodzaak voor strategisch bos- en houtopstandenbeleid zullen wij overwegingen meegeven voor extra bescherming van onze bestaande houtopstanden, zie ook de antwoorden onder 10 en 11.

20. Bent u bereid om de Wet natuurbescherming meer nauwgezet uit te voeren, bij het Rijk aan te dringen op verscherping van de Wet en een verzoek te doen te controleren op hiaten in de Wet die niet bevorderlijk werken op de mogelijkheid tot bescherming van de nog resterende kwetsbare natuur in Utrecht?

Antwoord:

Wij zien daartoe niet de noodzaak. Sinds de Wnb kunnen provincies zelfstandig bos- en houtopstandenbeleid vaststellen en dit instrumenteren. Zie verder antwoord op vraag 19.

Hoogachtend,
Gedeputeerde staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,